

MARKKINAOIKEUDELLE

ASIA Pyyntö hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimisesta suunnitteluvaiheen osalta

HANKINTA

Dnro 70/03.04.04.00.04/2023 koskien Nollakuidun poisto Näsijärven Lielahdesta -hankintaa

Hankintapäätös: Tampereen kaupunki, Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen hankejohtaja on tehnyt 8.2.2023 § 6

Tampereen kaupungin diaarinumero TRE:2872/02.07.01/2022

VÄLIAIKAISEN PÄÄTÖKSEN HAKIJA

Tampereen kaupunki (0211675-2)
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue
Strateginen hankekehitys -palveluryhmä, Hiedanranta -kehitysohjelma
(jäljempänä myös ”hankintayksikkö”)

ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

OTM Katja Korhonen
Hallintoyksikkö, lakiasiat
Tampereen kaupunki
PL 478
33101 Tampere
puh 040 128 6993
katja.korhonen@tampere.fi

VALITTAJA

Yhteenliittymä Zero -2 - Value / Operon Group Oy (3012056-4) ja Lopen Maa ja Vesirakenne Oy (1610039-9)
c/o Operon Group Oy
Sinikalliontie 11
02630 ESPOO
jyri.koivisto@operongroup.fi

SALASSAPITO

Pyyntö väliaikaisesta päätöksestä ei sisällä salassa pidettäviä liikesalaisuuksia.

HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Tampereen kaupunki, Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen hankejohtajan hankintapäätös 8.2.2023 § 6 oikaisuohjeineen ja valitusosoituksineen on annettu tiedoksi valittajalle sähköpostitse 8.2.2023.

Valittajan pyynnöstä lähetettiin sähköpostitse voittaneen tarjouksen julkinen versio, josta tarjoaja oli peittänyt liikesalaiset osat. Samoin toimitettiin myös muut kuin voittajan tarjoukset.

HANKINNAN ARVO

Hankinnan kokonaisarvoksi hankinnan ilmoitushetkellä arvioitiin 20 miljoonaa euroa (arvonlisäveroton arvo). Hankintailmoitus julkaistiin Hilmassa 13.4.2022 (2022-098378) ja TED:issä 15.4.2022 (2022 /S 075-197483).

Suunnitteluvaiheen (vaiheet 1. Suunnittelu ja lisäselvitykset, 2. Lupamenettelyt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi) arvonlisäveroton kustannus on voittaneen tarjouksen osalta 802.093,00 euroa.

Hankintamenettelyn aikana kävi selväksi, että hankinnan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää suunnitteluvaihetta, jolloin varsinaisen nollakuidun poistourakan toteutus voidaan määrittää tarkemmin.

HANKINTASOPIMUSKOKONAISUUS JA HANKINNAN VAIHEISTUS

Hankinnan ensimmäisessä suunnitteluvaiheessa tehdään palveluhankintasopimus liittyen urakkakohteen tarkempaan selvittämiseen, toteutusmenetelmien mitoittamiseen sekä työn luvittamiseen (vaiheet 1. Suunnittelu ja lisäselvitykset, 2. Lupamenettelyt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi). Suunnitteluvaiheen perusteella selviää toimeenpantavan nollakuidun poistourakan laajuus.

Vasta kun hankinnan ensisijaisen tavoitteen toteutumisen vaatimat toimenpiteet on suunnitteluvaiheessa selvitetty, allekirjoitetaan urakkasopimus nollakuidun poistourakasta Näsijärven Lielahdesta (vaiheet 3. Nollakuidun nosto- ja käsittelyurakka, 4. Urakka-alueen jälkihoitotyöt).

Hankinta toteutettiin neuvottelumenettelyllä. Hankinnan vaiheistustarve nousi esille jo hankintamenettelyn neuvottelujen aikana. Lopullisessa tarjouspyynnössä 2.12.2022 määritettiin, että nollakuidun nostettava määrä täsmentyy suunnitteluvaiheessa. Lopullisessa tarjouspyynnössä oli määriteltynä tehtäväkokonaisuudet eli vaiheet 1-5. Tarjouspyynnössä myös esitettiin eri sopimusehdot suunnittelutehtäville ja nollakuidun poistourakalle. Lisätietokirjeen 22.12.2022 vastaus nro 4. täsmennettiin, että toteutusvaiheen sopimus jätettäisiin myöhemmäksi.

Hankinta päätettiin (hankejohtajan hankintapäätös 8.2.2023 § 6) jakaa kahteen vaiheeseen ja käynnistää ensimmäiset työvaiheet palveluhankintana. Fortum Waste Solutions Oy:n (Y-tunnus 0350017-4) kanssa päätettiin tehdä palveluhankintasopimus nollakuidun poiston suunnittelun työvaiheista 1. Suunnittelu ja lisäselvitykset, 2. Lupamenettelyt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi arvonlisäverottomaan 802.093,00 euron hintaan.

HAKEMUS MARKKINAOIKEUDEN VÄLIAIKAISELLE PÄÄTÖKSELLE

Hankintalain (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 29.12.2016/1397) 151 § 1 momentin mukaan markkinaoikeus voi sallia hankintapäätöksen täytäntöönpanon valituksen tultua vireille. Pykälän 2 momentin mukaan markkinaoikeuden tulee tässä kiinnittää huomiota

siihen, ettei toimenpiteestä aiheudu vastapuolelle tai muiden oikeuksille tai yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin toimenpiteen edut olisivat.

Tampereen kaupunki pyytää, että markkinaoikeus sallii hankintalain 151 §:n nojalla hankintapäätöksen suunnitteluvaiheen (vaiheet 1. Suunnittelu ja lisäselvitykset, 2. Lupamenettelyt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi) täytäntöönpanon.

Mikäli markkinaoikeus myöntää täytäntöönpanon sallimisen Tampereen kaupunki ja tarjouskilpailun voittaja Fortum Waste Solutions Oy voivat allekirjoittaa suunnitteluvaiheen palveluhankintasopimuksen työvaiheista 1. Suunnittelu ja lisäselvitykset, 2. Lupamenettelyt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi arvonlisäverottomaan 802.093,00 euron hintaan.

Tampereen kaupunki katsoo, että markkinaoikeuden tulisi tässä asiassa sallia hankintapäätöksen täytäntöönpano suunnitteluvaiheen osalta alla tarkemmin mainituilla perusteilla. Täytäntöönpanon keskeytyksen jatkumisen aiheuttamat haitat ovat yleiselle edulle alla esitetyin perusteluin merkittäviä eikä valittajalle, tai muiden eduille, aiheudu suurempaa haittaa kuin toimenpiteen edut olisivat.

PERUSTELUT

Tampereen kaupunki on päättänyt (hankejohtajan hankintapäätös 8.2.2023 § 6) suunnitteluvaiheen palveluhankinnasta. Varsinaisesta pääkohteesta eli nollakuidun poistourakan (Työvaiheet 3. Nollakuidun nosto- ja käsittelyurakka, 4. Urakka-alueen jälkihoitotyöt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi) urakkasopimuksen allekirjoittamisesta ei ole päätetty, vaan siitä päätetään myöhemmin.

Suunnitteluvaiheen lykkääminen on Tampereen kaupungille ja yleiselle edulle kohtuuton

Tampereen kaupunki on käynyt urakan kohteeseen liittyen markkinavuoropuhelua (sisältäen ennakoilmoitukset Hilmassa, markkinavuoropuhelu esitellään tarkemmin myöhemmässä vastineessa) vuodesta 2017 alkaen, minkä aikana hankkeesta kiinnostuneilla on ollut mahdollisuus tehdä avointa yhteistyötä yritysten ja tiedeyhteisöjen kanssa soveltuvien käsittelyvaihtoehtojen ja teknologiatoimijoiden löytämiseksi Tampereen kaupungin tuella. Syvällisellä markkinavuoropuhelulla ja valitsemallaan hankintamenettelyllä Tampereen kaupunki on pyrkinyt ennakoimaan ja minimoimaan viivästyksiä ja niistä aiheutuvia seuraamuksia.

Suunnitteluvaiheen palveluhankinta on kiireellinen, koska hankinnan pääasia, nollakuidun poistaminen, edellyttää toimenpiteitä eli poistourakkaa edeltäviä tutkimuksia, koetoimintaa ja suunnittelua. Suunnitteluvaiheen toimenpiteet on tehtävä kesäkaudella sulan veden aikana ja sitä edeltää koetoiminnan suunnittelu ja koetoiminnassa tarvittavan luvan hakeminen. Mikäli hankinta käynnistyy myöhässä, siirtyy koetoiminta seuraavalle kesälle. Koetoiminnan siirtyessä myös hankinnan pääkohde siirtyisi seuraaville vuosille.

Hankinta on yleisen edun kannalta kiireellinen

Nollakuitualue sijaitsee Hiedanrannan kaupunginosassa, joka vielä nykyisellään on entistä teollisuusaluetta. Alueelle muuttaa tulevina vuosina noin **25.000 asukasta**. Hiedanrannan rakentaminen alkaa vuonna 2024 pohjoiskortteleista, joka on 7,5 hehtaarin asemakaava-alue (60.000 kerrosneliometriä asuntoja) aivan nollakuitualueen vieressä. Hiedanrannan asemakaavoitus etenee pohjoiskortteleiden jälkeen vuosittain ja kaavoitusohjelmassa vuodelle 2024 on merkitty asuntoja (50.000 kerrosneliometriä) sekä **koulu ja päiväkot**i, vuodelle 2025 asuntoja (110.000 kerrosneliometriä), vuodelle 2026-2027 asuntoja (190.000 kerrosneliometriä). Asuntojen lisäksi alueelle kaavoitetaan lähivuosina runsaasti palveluja, kauppoja ja toimitiloja. Tampereen **raitiotie** aloittaa liikennöinnin Hiedanrannassa vuoden 2025 alussa ja nollakuidun raskaat kuljetukset risteävät tällöin raitiotien kanssa.

Nollakuitu aiheuttaa ympäristölleen mm. jatkuvaa viihtyvyyshaittaa ja estää järven kaiken virkistyskäytön nollakuitualueella ja sen läheisyydessä. Nollakuidun poistaminen aiheuttaa urakka-aikana haittoja ympäristölle mm. hajuhaitta voimistuu, urakan työnaikaiset koneet ja laitteet tuottavat melua ja nollakuidun kuljetukset aiheuttavat erittäin paljon raskasta liikennettä alueelle. Todettakoon tässä yhteydessä, että urakan työnaikaiset haitat ovat riippuvaisia valituista poistotoimenpiteistä.

Yleisen edun kannalta on erittäin tärkeää, että nollakuidun poistamisen hanke edistyy mahdollisimman nopeasti ja nollakuidun sekä sen poistamisen työnaikaiset haitat saadaan mahdollisimman pieneksi ennen kuin alueelle rakennettavissa asunnoissa asuu tuhansia asukkaita.

Hankintapäätöksen täytäntöönpanon salliminen ei aiheuta valittajalle haittaa

Mikäli markkinaoikeuden päätöksen johdosta Fortum Waste Solutions Oy:n sijasta nollakuidun poistamiseen valitaan jokin muu toimija, ei selvitysvaiheen toteuttaminen ole aiheuttanut valittajan tai kenenkään muun tarjoajan kannalta peruuttamatonta vahinkoa. Riskit koskevat ensisijaisesti tilaajaa, sillä tilaajan riskinä markkinaoikeuden päätökseen perustuvassa toimijan vaihdoksessa olisi, että osa suunnittelukustannuksista toteutuisi kahdesti ja isoimpana haittana aikataulun lykkääntyminen.

Hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimisen seurauksena myöskään mitään liiketoimintaa ei jäisi uudelta toimijalta saamatta, koska myös suunnittelun osuus olisi aloitettava pääosin alusta.

Edellä sanotun perusteella hankintalain 151 § mukainen markkinaoikeuden väliaikainen päätös hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimisesta on mahdollinen ja perusteltu kokonaisen kaupunginosan asukkaiden ja yleisen edun vuoksi.

Hankinnan väliaikainen järjestäminen markkinaoikeuskäsittelyn aikana

Hankintalain 153 § mukaisesti hankintayksikkö voi järjestää hankinnan väliaikaisesti, jollei hankintaa voida sen luonteen vuoksi lykätä markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

Tampereen kaupunki on arvioinut, että suunnitteluvaiheen hankinta olisi mahdollista toteuttaa myös hankinnan väliaikaisena järjestämisenä hankintalain 153 §:n mukaisesti. Hankinnan tässä esitetyt näkökohdat huomioiden hankintaa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi. Tampereen kaupunki on kuitenkin katsonut tarkoituksenmukaisemmaksi ja selvemmäksi tavaksi toteuttaa suunnitteluvaiheen hankinta hakemalla täytäntöönpanon sallimista markkinaoikeudelta.

LOPUKSI

Valittaja ei ole esittänyt markkinaoikeudelle toimittamassaan valituksessa sellaisia seikkoja, joiden perusteella käsittelyssä voitaisiin päätyä siihen, että täytäntöönpanon sallimisesta aiheutuvat haitat olisivat suuremmat kuin toimenpiteestä aiheutuvat yleinen etu. Lisäksi toimeenpanon riskit koskevat Tampereen kaupunkia, eivätkä valittajaa.

Pyyntö hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimisesta koskee hankinnan suunnitteluvaihetta eli vaiheita 1. Suunnittelu ja lisäselvitykset, 2. Lupamenettelyt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi.

Hankinnan varsinainen toteutus sopimus eli urakkasopimus nollakuidun poistourakasta (vaiheet 3. Nollakuidun nosto- ja käsittelyurakka, 4. Urakka-alueen jälkihoitotyöt sekä osittain 5. Tiedotus, monitorointi ja raportointi) tehdään vasta suunnitteluvaiheen päätyttyä. Pyyntö hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimiseksi ei näin ollen koske tätä vaihetta.

Huomionarvoista myös on, että nyt tarpeellisen suunnitteluvaiheen sopimuksen arvo on 802.093,00 euroa ja myöhemmin tehtävän toteutusvaiheen urakkasopimuksen arvo on

todennäköisesti noin 19.195.439 euroa ja enintään 38.397.033 euroa. Näin ollen suunnitteluvaiheen sopimuksen arvon on vähäinen verrattuna koko hankinnan arvoon.

Hankinnan toimeenpanon aikataulu on kiireellinen edellä perustellun yleisen edun vuoksi.

Tampereen kaupunki pyytää markkinaoikeudelta asian pikaista käsittelyä. Näsijärven sulan veden aikainen koetoiminta edellyttää suunnitteluvaiheen sopimuksen toimeenpanoa viimeistään viikolla 15 / 2023. Tästä johtuen Tampereen kaupungin tulisi saada asiassa päätös viimeistään viikolla 14 / 2023.

Tampereen kaupunki esittää vaatimuksensa ja perustelut sisältävän vastineensa markkinaoikeudelle myöhemmin määräajassa. Tällä asiakirjalla haetaan Markkinaoikeuden väliaikaista päätöstä hankintapäätöksen täytäntöönpanon sallimiseksi suunnitteluvaiheen osalta.

Tampereella 1.3.2023

Tampereen kaupunki

LAATI Katja Korhonen
Lakimies
Tampereen kaupunki, lakiasiat

LIITTEET

Tampereen kaupungin ja Fortum Waste Solutions Oy:n väliaikainen palveluhankintasopimus (ei allekirjoitettu)

Hankintapäätös Tampereen kaupunki, Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen hankejohtajan hankintapäätös 8.2.2023 § 6